

PRIM MINISTRU

866 / 5733
29.04.2021

123 / 19.05.2021

Doamnă președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru abrogarea alin. (6) al art. 34 din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate*, inițiată de domnul deputat PNL Valentin-Ilie Făgărășian (**Bp. 89/2021**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare abrogarea alin. (6) al art. 34 din *Legea nr. 248/2005*¹, astfel încât să se acorde cetățenilor români care și-au stabilit domiciliul în străinătate, posibilitatea de a-și păstra cartea de identitate națională, potrivit *Expunerii de motive*.

II. Observații

Subliniem că, potrivit dispozițiilor art. 25 alin. (1) și (2) din *Constituția României, republicată*, „Dreptul la libera circulație, în țară și în străinătate, este garantat. Legea stabilește condițiile exercitării acestui drept. Fiecărui cetățean îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a emigra, precum și de a reveni în țară”.

¹ privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare

Astfel, conform prevederilor art. 86 alin. (1) și (2) din *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare*, cetățenii români au dreptul să își stabilească ori să își schimbe, în mod liber, domiciliul sau reședința, în țară sau în străinătate, cu excepția cazurilor anume prevăzute de lege. Dacă prin lege nu se prevede altfel, o persoană fizică nu poate să aibă în același timp decât un singur domiciliu și o singură reședință, chiar și atunci când deține mai multe locuințe.

Semnalăm că, din definiția legală a domiciliului (art. 87 din *Legea nr. 287/2009*² și art. 27 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, republicată, cu modificările și completările ulterioare*³) rezultă că stabilitatea este trăsătura sa esențială, numai o locuință stabilă putând fi principală, în timp ce locuința care nu este stabilă poate constitui cel mult reședința persoanei fizice.

Astfel, stabilitatea domiciliului dă siguranță și certitudine raporturilor juridice la care participă persoana fizică, servind exercitării drepturilor și libertăților sale civile.

De asemenea, la art. 91 alin. (1) din *Legea nr. 287/2009*, se stabilește regula potrivit căreia dovada domiciliului și a reședinței se face cu mențiunile cuprinse în cartea de identitate.

În acest sens, sunt relevante dispozițiile art. 17 alin. (2) lit. h) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005*, potrivit cărora una dintre datele înscrise în cartea de identitate este adresa de domiciliu a titularului.

Totodată, evidențiem și prevederile art. 13 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005*, potrivit cărora dovada adresei de domiciliu a unui cetățean român se face cu actul de identitate, care este reprezentat de cartea de identitate, cartea de identitate simplă, cartea electronică de identitate, cartea de identitate provizorie și buletinul de identitate, aflate în termen de valabilitate (conform art. 12 alin. (3) din același act normativ).

Precizăm că, în ceea ce privește cetățenii români care își schimbă domiciliul din România în străinătate, aceștia au dreptul/posibilitatea (nicidecum obligația) de a solicita eliberarea unui pașaport românesc cu menționarea statului de domiciliu (conform art. 28 alin. (1) din *Normele*

² „Domiciliul persoanei fizice, în vederea exercitării drepturilor și libertăților sale civile, este acolo unde aceasta declară că își are locuința principală.”

³ „Domiciliul persoanei fizice este acolo unde aceasta declară că are locuința principală.”

*metodologice de aplicare a Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate*⁴).

Amintim că, în situația în care, potrivit propriei voințe, cetățenii români solicită eliberarea unui pașaport cu menționarea noului domiciliu (noul stat de domiciliu), în mod firesc și legal este retras actul de identitate în care este consemnat domiciliul în România al persoanei în cauză (domiciliu care nu mai corespunde realității).

Pe de altă parte, neretragerea actului de identitate (în care este consemnat fostul domiciliu, respectiv domiciliul din România) al persoanei care și-a schimbat domiciliul din România în străinătate ar genera o situație de nelegalitate, întrucât persoana ar fi titulară a două acte oficiale ale statului român care atestă domiciliu diferite, unul în țară, iar altul în străinătate (aceasta în condițiile în care, potrivit legislației în vigoare, cetățenii români pot avea un singur domiciliu).

În concret, cetățenilor români cu domiciliul în străinătate le este recunoscut și garantat dreptul de a-și stabili domiciliul în țară ori în străinătate cu respectarea legii speciale în ceea ce privește deținerea unui document de călătorie ori a unui act de identitate.

De altfel, din însuși conținutul *Expunerii de motive* a inițiativei legislative supuse analizei (expunere în cuprinsul căreia sunt redată chiar dispozițiile normative anterior relevate), rezultă fără echivoc lipsa de fundament al demersului legislativ.

Totodată, față de unele aspecte consemnate în *Expunerea de motive*, este important de subliniat faptul că pașaportul simplu electronic românesc reprezintă astăzi un model, un reper pentru toate statele, un document de călătorie care se bucură de recunoaștere și de o înaltă apreciere la nivel internațional, fiind considerat unul dintre cele mai performante astfel de documente pe plan mondial.

Semnalăm și faptul că identificarea persoanei fizice reprezintă individualitatea acesteia în raporturile juridice civile.

Astfel, identificarea persoanei fizice se face prin nume, domiciliu și starea civilă.

În ceea ce privește atributele de identificare ale persoanei fizice, art. 59 din *Legea nr. 287/2009* stabilește că orice persoană are dreptul la nume, la domiciliu, la reședință, precum și la o stare civilă, dobândite în condițiile legii.

⁴ Hotărârea Guvernului nr. 94/2006 pentru aprobarea Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare

Astfel, domiciliul reprezintă un atribut de identificare a persoanei fizice care o individualizează spațial, indicând un anumit loc cu semnificație juridică pentru persoana respectivă. Domiciliul prezintă importanță juridică în domeniul capacității civile, în domeniul obligațiilor civile, în domeniul succesoral, în domeniul investițional.

Precizăm că domiciliul real (de drept comun), reprezentând regula, constituie locul unde o persoană, cu capacitate de exercițiu deplină, își stabilește locuința statornică, după propria voință, cu respectarea legii. Dovada domiciliului de drept comun se face cu actul de identitate, astfel cum acesta este definit de legea specială.

În acest context, precizăm că, potrivit dispozițiilor art. 6 alin. (4) din *Legea nr. 248/2005*, pașaportul diplomatic, pașaportul de serviciu, pașaportul diplomatic electronic, pașaportul de serviciu electronic, pașaportul simplu, pașaportul simplu electronic, pașaportul simplu temporar și titlul de călătorie, reprezintă documente aflate în proprietatea statului român și fac dovada, în fața autorităților române și străine, a identității, cetățeniei, calității, precum și a dreptului titularului de a călători în străinătate.

Așadar, și pașaportul românesc cu menționarea domiciliului în străinătate este, potrivit dispozițiilor legale invocate, document care face dovada identității titularului atât în fața autorităților române, cât și în fața autorităților străine.

Menționăm că, pentru exercitarea drepturilor fundamentale, potrivit dispozițiilor art. 20 alin. (1) lit. c) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005*, cetățenilor români cu domiciliul în străinătate, care locuiesc temporar în România, li se poate elibera o carte de identitate provizorie, care are aceeași valoare juridică pe care o au cărțile de identitate și poate fi utilizată în relație cu instituțiile publice sau cu persoane juridice de drept privat din România, care au obligația de a o accepta.

Apreciem că abrogarea alin. (6) al art. 34 din *Legea nr. 248/2005* ar duce la încălcarea dispozițiilor legale privind obligativitatea stabilirii unui singur domiciliu, astfel cum dispune *Legea nr. 287/2009*.

Mai mult, atributul de identificare a persoanei fizice care o individualizează spațial ar fi afectat de confuzia creată în interpretarea legii pentru stabilirea domiciliului persoanei (în România, potrivit cărții de identitate ori în străinătate, potrivit mențiunii din pașaport).

Astfel, se poate genera o situație de fapt contradictorie, în care cetățenii români își stabilesc domiciliul în străinătate, solicitând eliberarea unui pașaport simplu electronic ori a unui pașaport simplu temporar cu menționarea țării de domiciliu, dar dețin în același timp și o carte de identitate eliberată de autoritățile române în care figurează un domiciliu din România.

Pe de altă parte, considerăm că este necesar, mai întâi, pentru reglementarea situației prezentate în cadrul *Expunerii de motive*, să se procedeze la analizarea și eventual, modificarea prevederilor *Legii nr. 287/2009* și ale *Ordonanței de Urgență nr. 97/2005*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Florin-Vasile CÎȚU

PRIM-MINISTRU

MINISTRU
ROMÂNIA

Doamnei senator Anca Dana DRAGU
Președintele Senatului